

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nagy László Attila ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek (.....) I. r. és (.....) II. r. alperes elleni szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Székesfehérvári Törvényszék 2012. július 11-én kelt 14.G.40.016/2012/10. számú ítéletével szemben a felperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben - a perköltségre is kiterjedően - akként változtatja meg, hogy a késedelmi kamat fizetés kezdő időpontját 2012. augusztus 16-án határozza meg, alpereseket egyetemlegesen 160.000 (egyszázhatvanezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíj felperesnek, 102.000 (egyszázkettőezer) forint le nem rótt kereseti illeték államnak megfizetésére kötelezi, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek, mint együttes jogosultaknak 40.000 (negyvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra 136.000 (egyszázharminchatezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A perbeli időszakban I. és II. r. alperesek önálló képviseleti joggal rendelkező igazgatósági tagjai voltak felperesnek és a korábban III. r. alperesként perben állt (továbbiakban) is.

Felperes a tulajdonában lévő részvényekből 2007. január 23-án az I. r. alperesnek névértéken eladott 100 darab 10.000 forint névértékű, a II. r. alperesnek ugyancsak névértéken 70 darab 10.000 forint névértékű (.....) részvényt.

(Az I. r. alperessel kötött szerződést felperes képviselőjében II. r. alperes, míg a II. r. alperessel kötött szerződést I. r. alperes írta alá.

A szerződések aláírásának napján az alperesek részvételével a felperes és az is „igazgatósági ülést” tartott. Az „igazgatósága” 10/2007.(01.23.) számú határozatával hozzájárult a részvényvásárláshoz, míg a felperes „igazgatósága” 11/2007.(01.23.) számú határozatával az adásvételi szerződéseket jóváhagyólag tudomásul vette.)

I. r. alperes a részvények 1.000.000 forint, II. r. alperes a részvények 700.000 forint vételárát a felperesnek 2007. február 19-én megfizette.

Alperesek a részvényeket birtokukba vették, részvénytulajdonlásuk az részvénykönyvébe bejegyzésre került.

(A Fejér Megyei Bíróságon egyebek mellett a fenti igazgatósági határozatok felülvizsgálata iránt is per indult, míg az alperesekkel szemben hűtlen kezelés büntette miatt indult büntető eljárás.)

A jelen perben felperes 2007. március 2-án I-II. r. alperessel szemben előterjesztett, majd 2007. július 30-án az-re (III. r. alperes) is kiterjesztett keresetében elsődlegesen az adásvételi szerződések semmisségére, jogszabályba ütköző voltára, másodsorban szolgáltatás-ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságra hivatkozva I. és II. r. alpereseket a 2007. január 23-án megszerzett részvények visszaadására, III. r. alperest I. és II. r. alperes részvénykönyvből törlésére kérte kötelezni.

Az elsőfokú bíróság 2007. október 11-én kelt 17.G.40.042/2007/27. számú ítéletével I. és II. r. alperest kötelezte a részvények felperesnek visszaadására, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az I. és II. r. alperes ítélet részvénykiadásra kötelező rendelkezésével szembeni fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2008. április 25-én kelt 16.Gf.40.501/2007/12. számú részítéletével, nem érintve az ítélet nem fellebbezett, III. r. alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezését, az ítélet I. és II. r.

alperest marasztaló rendelkezését hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes másodfokú perköltségét 102.000 forintban, az I. r. alperesét 85.000 forintban, a II. r. alperesét 59.000 forintban állapította meg.

A megismételt eljárás tartama alatt a határozatok felülvizsgálata iránti perben döntés született, a Fejér Megyei Bíróság 2011. március 11-én kelt - a Fővárosi Ítéltábla 2011. december 16-án kelt 16.Gf.40.356/2011/9. számú ítéletével helybenhagyott - 14.G.40.105/2008/79. számú ítéletével egyéb határozatok mellett a felperes 11/2007.(01.23.) számú és 10/2007.(01.23.) számú igazgatósági határozatait is hatályon kívül helyezte.

Az alperesekkel szembeni büntető ügy a Fejér Megyei Bíróság 2011. szeptember 14-én kelt 5.B.21/2009/50. számú és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2012. május 30-án kelt 3.Bf.37/2012/12. számú ítéletével zárult.

A jogerős ítélettel megállapításra került az alperesek társtettesként elkövetett hűtlen kezelés büntetében való bűnössége, s elrendelésre a lefoglalt bűnjelek egy részének az-nek, más részének- így a perbeli részvényeknek is - a felperesnek kiadása.

Ezen ítéletekre tekintettel a felperes keresetét módosította, a részvények neki történő kiadására figyelemmel alperesek részvények visszaadására kötelezését már nem kérte. Az adásvételi szerződések jogszabályba ütköző volta miatti semmiségének megállapítása iránti elsődleges keresetét fenntartotta a Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján, elsődlegesen azon indokkal, a másodfokú jogerős büntető ítélet is megállapította, alperesek a hűtlen kezelés büntette elkövetésével jutottak a részvényekhez.

Alperesek a kereseti kérelem teljesítését nem ellenezték. A PK. 32. számú állásfoglalásra hivatkozva kérték az eredeti állapot helyreállítását, ennek keretén belül a részvények árának és annak kifizetésétől számított kamatai részükre történő visszafizetését. Állították, mivel az adott ügyben többlétszállás nem merült fel, nincs olyan igényük, amely viszontkeresettel lenne érvényesíthető. Amennyiben ezen álláspontjukat az elsőfokú bíróság nem osztaná, úgy kérelmüket viszontkeresetként kérték elbírálni akként, az elsőfokú bíróság rendelkezzen a részvényekért kifizetett összeg és annak kifizetésétől számított kamatai visszafizetéséről. Előadták továbbá, mivel nincs többlétszálláson alapuló követelésük, ezért a bíróság a felek kérelme nélkül rendelkezik az eredeti állapot helyreállításáról, ami a jelen ügyben azt jelenti, mindegyik fél köteles mindazt kiadni, mihez az érvénytelen szerződés alapján jutott. A kamat azért jár, mert az érvénytelen szerződés alapján teljesített szolgáltatás visszakövetelése már a teljesítés időpontjától esedékessé válik. Ebből következően nem kell megjelölni a személyenkénti összeget, a kamatszámítás kezdő időpontját és a kamat mértékét sem.

Felperes vitatta, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében alperesek jogosan tarthatnának igényt a vételárra és annak kamataira, s azt, hogy a beadvány a viszontkereset Pp. 121.§-ában írt feltételeinek megfelelne. Egyebek mellett előadta, az indítvány nem egyértelmű (konkrét), mivel nem tartalmazza személyenként az összeg megjelölését, a kamatszámítás kezdő időpontját és a kamat mértékét sem. Az 1/2010.(VI.28.) PK véleményre hivatkozva utalt arra is, az érvénytelenség általános jogkövetkezménye, hogy ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, ez a jogkövetkezmény semmisség esetén hivatalból alkalmazandó. Ugyanakkor az érvénytelenség további jogkövetkezményei kizárólag a fél erre irányuló kérelmére, az elévülés, illetve az elbirtoklás korlátai között alkalmazhatók. Hangsúlyozta, az alperesek a vételárat 2007. február 19-én fizették meg, a visszafizetés iránti igényüket pedig csak 2012. március 19-én terjesztették elő, ezért a követelésük elévült. Kamatigényük is megalapozatlan, figyelemmel arra, a részvényeket 2007. január 23-án birtokukba vették, azóta rendelkezésük alatt áll.

Arra az esetre, ha alperesek igénye mégsem évült volna el, Ptk. 296.§ (1) bekezdése és a 297.§ (2) bekezdése alapján beszámítási kifogást terjesztett elő, az I. r. alperessel szemben 1.000.000 forint és ennek 2007. február 20-tól a kiegyenlítésig járó Ptk. 301.§-a szerinti késedelmi kamata, a II. r. alperessel szemben 700.000 forint és ennek 2007. február 20-tól a kiegyenlítésig járó Ptk. 301.§-a szerinti késedelmi kamata összeg erejéig. Előadta, alperesek mint korábbi vezető tisztségviselők az I. r. alperesnek 2007. február 20-án 659.819 forintot, míg a II. r. alperesnek 720.261 forintot utaltak át anélkül, hogy alpereseknek jogos követelése állt volna fenn vele szemben. I. r. alperesnek továbbá jogcím nélkül készpénzben 2006. június 6-án 128.755 forint, 2006. december 19-én 260.624 forint és 1.341.307 forint is kifizetésre került. Utalt arra, a beszámítási kifogása megalapozottságát folyószámla kivonattal igazolja, mivel azonban a büntetőeljárásban lefoglalt iratait csak részlegesen kapta vissza, a folyószámla kivonat alapbizonylatait még nem sikerült fellelnie.

A csatolt folyószámla kimutatásokban az I. r. alperesnek kifizetett tételeknél 00004/06-F, 00032/06-F, 00039/06-F számok, míg II. r. alperesnek kifizetett tételnél 00057/06-F szám is szerepel.

Alperesek a beszámítási kifogás elutasítását kérték arra hivatkozással, a felperes által megjelölt összegek jogosan, terményfelvásárlások folytán kerültek részükre kifizetésre. A folyószámla kimutatásban a részükről történt termény eladását bizonyító felvásárlási jegyek számai (00004/06-F, 00032/06-F, 00039/06-F, 00057/06-F) kerültek feltüntetésre.

Állították, az eredeti állapot helyreállítása csakis a részvények ellenértéke visszafizetésével valósul meg, annak hiányában felperes jogalap nélkül gazdagodna.

Az eredeti állapot helyreállítása körében megalapozatlan a felperes elévülésre hivatkozása.

Az elsőfokú bíróság 2012. június 18-án kelt 8. számú végzésével tájékoztatta felperest, az I. és II. r. alperesek részére történt jogalap nélküli kifizetések tényét felperesnek kell bizonyítani, melyre vonatkozóan határozott kereseti kérelmet és tényállást kell előterjeszteni, továbbá elő kell adnia az azt alátámasztó bizonyítékait. Felhívta felperest tényállítása fenntartása esetére ezen kérelem 15 napon belüli előterjesztésére.

A végzés a felperesnek 2012. június 22-én kézbesítésre került.

A per utolsó tárgyalásán a II. r. alperes csatolta a 00057/06-F sorszámú felvásárlási jegyet, mely szerint tőle a felperes 51.540 kg kukoricát, összesen 1.500.844,80 forint vételáron felvásárolt, s mely összeg részki fizetése volt a felperes által kifogásolt 720.000 forint.

(Az I. r. alperes által a kifizetések jogszerűségére vonatkozóan bemutatott 10/A/1. számú iratot az elsőfokú bíróság I. r. alperesnek visszaadta.)

Felperes a felmutatott iratra nézve nyilatkozatot tenni nem tudott arra hivatkozással, az eredeti iratok még lefoglalás alatt állnak.

Az elsőfokú bíróság 2012. július 11-én kelt 14.G.40.016/2012/10. számú ítéletével megállapította a felperes és az I. r., valamint II. r. alperes közötti 2007. január 23-i adásvételi szerződések semmisségét. „Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.” Kötelezte felperest, I. r. alperesnek 1.000.000 forint, II. r. alperesnek 700.000 forint, továbbá ezen összegek után 2007. február 20-tól a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, az államnak külön felhívásra 51.000 forint megfizetésére. Kötelezte alpereseket az államnak külön felhívásra 51.000 forint illeték egyetemleges megfizetésére. Rendelkezett a felek ezt meghaladó perköltségeik maguk általi viseléséről. A kereseti kérelem ismertetése körében rögzítette, a III. r. alperessel szemben a felperes kereseti kérelme arra irányult, a III. r. alperes a részvénykönyvből törölje az I. és II. r. alperest. Az I. és II. r. alperesek elismerésére tekintettel a Pp. 221.§ (2) bekezdése alapján megállapította az adásvételi szerződések érvénytelenségét. Rámutatott, a szerződés érvénytelenségére tekintettel a Ptk. 237.§ (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállításának van helye. Felperes által sem vitatott, az I. és II. r. alperesek a részvények ellenértékét megfizették. A vételár visszafizetésére vonatkozó igényük akkor keletkezett, amikor a bíróság határozata alapján a részvényeket a felperes részére kellett visszaadniuk, illetőleg akkor, amikor a bíróság az adásvételi szerződések érvénytelenségét megállapította. Ehhez képest az I. és II. r. alperesek a vételár visszafizetésére vonatkozó igénye nem évült el. A beszámítási kifogás körében kifejtette, tájékoztatta a felperest, tényállás-előterjesztési és bizonyítási kötelezettsége is van a Pp. 164.§ (1) bekezdésére is figyelemmel. Felperes azonban sem tényállás előadásával, sem bizonyítékok

csatolásával, bizonyítási indítvány előterjesztésével nem igazolta kétséget kizáró módon azt, az I. és II. r. alperesek részére jogalap nélküli kifizetés történt volna, így a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén további követelése állna fenn az I. és II. r. alperesekkel szemben, és ebben a körben határozott kereseti kérelmet sem terjesztett elő. Ezen okokból a beszámítási kifogás szintén megalapozatlan. Mindezekre tekintettel az eredeti állapot helyreállítása körében a felperest a részvények ellenértékének visszafizetésére kötelezte. A III. r. alperessel szembeni kereseti kérelmet annak idő előtti volta miatt nem találta megalapozottnak.

Az ítélet tőke összeg és késedelmi kamat megfizetésére, valamint a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésével szemben felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Fellebbezését 2013. február 20-án kiegészítette. Az ítélet fellebbezett rendelkezése megváltoztatását, a vételár és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezése mellőzését, alperesek első- és másodfokú teljes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Korábbi beadványaira hivatkozva ismét utalt az 1/2010.(VI.28.) PK véleményben foglaltakra, hangsúlyozva, a Ptk. 237.§ (1) bekezdésében írt szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállítása a PK vélemény értelmében csak az elévülés, illetőleg elbirtoklás korlátai között alkalmazható. Az elévülési kifogását fenntartva változatlanul állította, az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, az alperesek vételár visszafizetésére vonatkozó igénye akkor keletkezett, amikor a bíróság határozata alapján a részvényeket a részére vissza kellett adniuk, illetőleg, amikor a bíróság az adásvételi szerződések érvénytelenségét megállapította. Az elsőfokú bíróság egyébiránt törvénysértően nem jelölte meg az elévülési idő kezdő időpontját naptár szerint, de az ítélet szóbeli indokolásakor azt az álláspontot közölte, az elévülés az első fokú büntető ítélet kihirdetése napján kezdődött. Ez az álláspont azért is törvénysértő, mert az 1/2010.(VI.28.) PK vélemény szerint a semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség, azt a bíróságnak hivatalból kell észlelnie. Az érvénytelenség Ptk. 237.§-a szerinti további jogkövetkezményeit az eljáró bíróság semmisség esetén sem alkalmazhatja hivatalból, hanem arra a semmisség esetében csak az általános eljárásjogi szabályok szerint, vagyis a fél erre irányuló kérelme (keresete, viszontkeresete) alapján kerülhet sor, mégpedig az elévülés, illetve az elbirtoklás időbeli korlátai között, figyelemmel arra, a semmisségre való határidő nélküli hivatkozás nem jelenti a restitúciós, illetőleg elszámolási igények érvényesíthetőségének határidő nélküliségét. A részvények kiadása iránti kereseti kérelmét 2007. március 2-án terjesztette elő, tehát nyilvánvaló, az azokat 2007. február 4-én birtokba vevő alperesek nem birtokolhatták el. A részvények részére kiadása várhatóan csak 2012. augusztus 15-én történik meg, ezáltal az eredeti állapot helyreállításában az alperesek tevételesen értelemszerűen nem vesznek részt. Figyelemmel arra, a semmis szerződések ex tunc hatályú érvénytelensége a törvény erejénél fogva következik be, így a perbeli semmis szerződések érvénytelensége „2007. január 20-án” már bekövetkezett, tehát álláspontja szerint az elévülési idő „2007. január 20-tól” kezdődik. Az alperesek restitúciós igényének érvényesíthetősége tehát 2007. január 20-án vette kezdetét, így annak érvényesítésére az öt éves elévülési idő eltelte miatt 2012. március 17-én már nem

volt lehetőségük. Az alperesek 2012. március 17-i indítványa továbbá viszontkeresetnek sem minősíthető, mivel az nem felel meg a Pp. 121.§ (1) bekezdése előírásainak. A kamatigény a fentieken túl azért is megalapozatlan, mert az alperesek 2007. február 4-én birtokba vették a perbeli részvényeket, azokkal nem rendelkezhetett az közgyűlésein. Tekintve, az alperesek által elkövetett bűncselekmény miatt a perbeli részvények a részvénykönyv által igazoltan még mindig az alperesek tulajdonát képezik, azokkal csak azt követően rendelkezhet, ha a Székesfehérvári Törvényszék a másodfokú büntető ítélet alapján kiadja részére a részvényeket és a részvénykönyvet. Alperesek tehát 2007. január 20-tól kezdődően még jelenleg is olyan helyzetben vannak, a Gt. előírásai alapján a részvényhez fűződő jogok őket illetik meg. Utalt arra is, az elsőfokú bíróság 17.G.40.042/2007/27. számú ítéletének a III. r. alperessel szembeni keresetét elutasító rendelkezése 2008. április 25-én jogerőre emelkedett, így nincs helye ezen kereseti kérelem újbóli elbírálásának.

Fellebbezése kiegészítésében bejelentette, a perbeli részvényeket a Székesfehérvári Törvényszéken 2012. augusztus 15-én vette át, részvényesi jogait csupán ezen időponttól tudta gyakorolni.

Alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását kérték helyes indokai alapján, valamint felperes másodfokú perköltségben marasztalását. Állították a felperes 1/2010.(VI.28.) PK véleménynel kapcsolatos jogi okfejtése megalapozatlanságát, mivel az elsőfokú bíróság indokolásában kifejtette, a vételár visszafizetésére vonatkozó igény kezdő időpontja alapján nem telt el azon időszak, amely az elévülést megalapozná. Azt felperes sem vitatta, a részvények ellenértékére vonatkozó visszafizetési igényüket előterjesztették. Az 1/2010.(VI.28.) PK vélemény értelmében „az érvényességi ügyekben” a bíróság hivatalból való eljárása szűnik meg.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, s a fellebbezést az alábbiakra tekintettel részben megalapozottnak találta.

A Ptk. 237.§ (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma felek és az elsőfokú bíróság által hivatkozott 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontja értelmében az érvénytelenség általános jogkövetkezményeként azt, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, a bíróságnak hivatalból kell alkalmaznia. Kétségtelen az is, a PK vélemény említett pontja azt is tartalmazza, az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (Ptk. 237.§) mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén -

a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján, az elévülés, illetve elbirtoklás korlátai között alkalmazza.

A PK vélemény 4., 8. és 9. pontjai a megalapozott kérelem esetére tartalmazzak útmutatást a felek közötti elszámolásra nézve az értékegyensúly követelményét deklarálva. A 10. pont pedig azt rögzíti, az egymás egyenértékű szolgáltatásait kölcsönösen használó felek egyike sem kötelezhető a másik javára használati díj, illetve kamat megfizetésére, amíg a szerződés érvénytelenségét a bíróság ítélettel meg nem állapítja. A másik fél szolgáltatását egyoldalúan használó fél - ilyen kérelemre - kamat, illetve használati díj megfizetésére köteles.

Mindebből értelemszerűen következik, hogy az érvénytelenség bíróság általi megállapításáig a további, a kérelemre alkalmazható jogkövetkezmények körébe eső igények, így a kölcsönös elszámolási igények nem évülhetnek el.

Az adott ügy tárgyát a felek 2007. január 23-án megkötött részvény adásvételi szerződéseik képezték. A szerződéseket a felek akként teljesítették, felperes az I. és II. r. alperesre átruházott 100 darab 10.000 forint névértékű és 70 darab 10.000 forint névértékű részvényt az alperesek birtokába adta, s I. r. alperes a részvények 1.000.000 forint, míg II. r. alperes a részvények 700.000 forint ellenértékét felperesnek megfizette.

Felperes a perben ezen szerződések semmisségének megállapítását kérte, alperesek pedig a semmisséget nem vitatva, az eredeti állapot helyreállítása körében felperest a vételár visszafizetésére, illetőleg a vételár után járó késedelmi kamatok megfizetésére kérték kötelezni.

Az alperesek vételár visszafizetése iránti igénye tehát a felperesek keresetéhez kapcsolódó, az eredményes kereset esetére az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása, az eredeti állapot természetben történő helyreállítása körébe tartozó igény, melyből következően a szerződés érvénytelenségének megállapítását megelőzően nem évülhetett el, amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a szerződések semmisségének megállapítása folytán, gondoskodva a vételárak tekintetében a felperes jogalap nélküli gazdagodása megakadályozásáról, helytállóan kötelezte a felperest a részvények ellenértékeként megfizetett vételár alpereseknek visszafizetésére.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a vételár után a felperest 2007. február 20-tól kötelezte késedelmi kamatfizetésre.

A PK vélemény idézett rendelkezése értelmében a kamatkövetelés a visszatérítendő pénz használatán, mint többlettényállási elemen alapuló igény. Ez

utóbbi körben a Legfelsőbb Bíróság a vélemény indokolásában rámutatott, az érvénytelenség folytán a pénz használata ellenértékének dogmatikai alapja nem a késedelem, hanem a jogalap nélküli birtoklás, az érvénytelen szerződés alapján történt teljesítés következtében a fél jogalap nélkül birtokolja és használja a másik fél szolgáltatását. A továbbiakban pedig úgy foglalt állást, a szerződés érvénytelenségéről a bíróság dönt, így az egymás egyenértékű szolgáltatásait kölcsönösen használó felek a jogvita eldöntéséig jóhiszemű jogalap nélküli birtokosoknak tekintendők, így a jogerős bírósági döntéssel előírt egyidejű visszaszolgáltatási kötelezettségük időpontjáig a kölcsönösen birtokolt szolgáltatások hasznáival egymással szemben nem kötelesek elszámolni.

Ez az adott ügyben azt jelenti, a felperes mindaddig nem köteles kamatot fizetni a vételár után, amíg a részvényeket az alperesek birtokolják, használják.

Kétségtelen, az alperesektől a részvények a velük szemben folyt büntető eljárásban lefoglalásra kerültek, az ítélet meghozatalakor már nem volt a birtokukban, s azok birtokába a felperes csak a lefoglalt bűnjelek kiadása elrendelését követően 2012. augusztus 15-én jutott.

Az alperesek azonban a Ptk. 4.§ (4) bekezdése értelmében saját felróható magatartásukra előnyök szerzése végett nem hivatkozhatnak, ezért nem tarthatnak korábbi időponttól késedelmi kamatra igényt, mint ahogy a felperes a perbeli részvényeket birtokába vette.

Tekintettel arra, a perbeli részvényeket a felperes 2012. augusztus 15-én vette birtokba, a részvényekért kapott vételárat ugyanakkor ezzel egyidejűleg az alpereseknek nem fizette vissza, ezért az ezt követő naptól tartozik, mint jogalap nélküli birtokos, az alpereseknek a vételár, mint pénz használata ellenértékét, „egyenértéki kamatát” megfizetni.

Ügyszintén tévedett az elsőfokú bíróság a perköltség viselése körében is. A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a felperes a szerződés semmisségének megállapítása iránti kereset tekintetében teljes egészében pernyertes lett, az a körülmény, hogy az alperesek részére a vételárat vissza kell fizetnie, ezen eredményes kereset alperesek kérelmére történt jogkövetkezménye levonásának, az eredeti állapot helyreállításának a következménye, amely az alperesek viszontkeresete hiányában nem értékelhető az alperesek pernyertességeként, s ebből következően nem lehet helye a perköltség felek közötti egyenlő arányban történő megosztásának sem, mint ahogy arról az elsőfokú bíróság rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha az alpereseket kötelezi a felperes perrel felmerült ügyvédi munkadíjból álló költségei, valamint a felperes illetékfeljegyzése folytán le nem rótt 102.000 forint kereseti illeték államnak történő megfizetésére.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett - késedelmi kamatra és perköltségre vonatkozó - rendelkezését a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg a szintén fellebbezett - felperest vételár visszafizetésére kötelező rendelkezéseit - ugyancsak a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a per főtárgya (vételár visszafizetése) tekintetében eredménytelenül fellebbezett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 136.000 forint fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2013. február 22.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Oláhné Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző